

WiderScreen.fi 3/2006

22.12.2006

Kauhun kiertyminen kotimaahan

Outi Hakola

Tulostettavat versiot

- [htm](#)- [pdf](#)[\[takaisin\]](#)

Kauhun kiertyminen kotimaahan

1930-luvulla hirviöt valloittivat elokuvamaailman. Valkokankailla ikuistui ikimuistoisesti niin vampyyrit, Frankenstein, muumiot, zombiet kuin näkymättömät miehetkin. Äänen ja kuvaustekniikoiden ja erikoistehosteiden kehittymisen sekä soveliaan kulttuurisen ilmiön takia kauhun nousi elokuvagenren aateliin ja oli yksi vuosikymmenen katsotuimpia lajityyppejä. Kuitenkin jo muutaman vuosien jälkeen olivat tarinat kerrottu jatko-osineen liian moneen kertaan ja yleisö kyllästyi. Elokuvamarkkinat siirtyivät muiden tarinoiden pariin.

Tästä lähtien on kauhuelokuvien markkinat pysytelleet yhtä ailahtelevina. On ollut nousukausia, kuten 60-luvun tieteiskauhun ja 80-luvun kauhuhuumi, ja vastaavasti myös laskukausia, jolloin vain kauhugenren sitkeimmät fanit ja tekijät ovat pitäneet tuotantoa yllä. 2000-luku on nähnyt yhden uusimmista kauhuelokuvan nousukausista. Uusia tekijöitä (Greg McLean, James Wan) on tullut kentälle ja alan vanhat gurut, kuten George Romero, ovat palanneet ensirakkautensa pariin.

Erityisesti japanilainen kauhuelokuva on toiminut piristysruiskeena. Sen tuore tematiikka ja ilmaisumuoto ovat toimineet vaikutteiden antajana ja sen kansainvälinen suosio innoittajana. Muun muassa *Ringun* (1998) ja *Ju-On The Grudge* (2003) uudelleenkuvaus amerikkalaisiksi versioiksi kuvaa japanilaisen elokuvan vaikuttavuutta alalla.

Uusien ilmaisukeinojen ja tehosteiden kautta on ryhdytty testaamaan uusia ideoita ja kuvamaan uudelleen vanhoja elokuvia – kuten uudet versiot Teksasin moottorisahamurhaajasta (*The Texas Chainsaw Massacre* 2003) ja kuolleiden päivänkoitosta (*Dawn of the Dead* 2004) osoittavat.

Samassa rytäkässä on herännyt myös tieteellinen keskustelu kauhuelokuvasta. Keskustelua on viritelty paitsi gootialakulttuurin yleistymisen myös kauhun suosion viime aikainen kasvu. Vastaavalla intensiteetillä on kauhuelokuvasta keskusteltu viimeksi yli vuosikymmen sitten.

Kotimaisittain mielenkiintoista tästä keskustelusta tekee sen, että tällä kertaa keskustelu ulottuu perinteisestä angloamerikkalaisesta kontekstistaan myös maailman muihin kolkkiin ja aina Suomeen saakka. Vaikka kauhuelokuvaa ei laajassa mittakaavassa Suomessa tuotetakaan, kuten Lauri Löytökosken artikkelista nousee esille, on maassamme virinnyt nyt halu tutkia kauhugenreä ja siihen liittyviä piirteitä. Yhtenä esimerkkinä toimii tämänkertainen *WiderScreenin* numero sekä muun muassa aiemmin syksyllä 2006 ilmestynyt *Lähikuva*-lehden kauhunumero.

WiderScreenin kauhuelokuvanumerossa korostuu nykykauhun konteksti. Juha Rosenqvist käsittelee kauhuelokuvan moraalia ja sensuuria, jotka ovat olleet genren sisällön, ilmaisun ja vastaanoton kannalta keskeisiä teemoja aina 1930-luvulta saakka. Mikko Lehtinen ja Petri Saarikoski puolestaan käsittelevät kauhukokemuksen ulottuvuuksia. Lehtisen lähestyessä aihetta yleisellä tasolla luo Saarikoski kokemuksen käsitteen avulla katsauksen kauhupelien maailmaan. Kauhuelokuvan itseironista luonnetta pui Outi Hakola *Shadow of the Vampire* -elokuva esimerkkinään ja kauhun hahmojen sukupuolittuneisuutta pohtii Jussi Lahtonen.

Nykykauhun lisäksi mielenkiintoisen elementin kauhunumeroon tekee Lauri Löytökosken kaksiosainen artikkeli suomalaisesta kauhuelokuvasta. Aihetta ei ole juurikaan aiemmin käsitelty. Niinpä Löytökosken esittely aina varhaisimmista valkokankaan kauhukuvauksista nykypäivän elokuva- ja televisiotarjontaan luo kattavan poikkikatsauksen niistä elokuvista, jotka voitaisiin luokitella suomalaisiksi kauhuelokuviksi. Genre-elokuvan nostaessa vähitellen päätään myös kotimaassamme, mistä *Jadesoturi* (2006) lienee yksi esimerkki, nostamme tässä numerossamme esille paitsi kotimaisen kauhututkimuksen, myös kotimaisen kauhuelokuvan.

Outi Hakola

[WiderScreen.fi 3/2006](#)

© WiderScreen.fi 22.12.2006

© Lions Gate Films